



Transpordiamet
info@transpordiamet.ee

Teie 20.04.2026 nr 8-1/25-020/6635-1
Meie 11.05.2026 nr 5-10/787-1

Muinsuskaitseameti tingimused Jüri liiklussõlme projekteerimiseks

Transpordiamet taotleb Muinsuskaitseametilt projekteerimistingimusi Jüri liiklussõlme ümberehituseks vastavalt esitatud eskiislahendusele. Projekteerimisalal asub arheoloogiamälestis Asulakoht (reg-nr 18785). Eelmiste liiklussõlmede ehitustööde käigus on mälestise alal läbi viidud arheoloogilisi uuringuid, kuid hetkel projekteeritava liiklussõlme ehitus- ja pinnasetööde maht ulatub seni uuritud aladest kaugemale ning mõjutab arheoloogiapärandi säilimist laiemalt.

Muinsuskaitseameti arheoloogiakomisjoni koosolekul osales Transpordiameti projektijuht Tiit Vunk, kes tutvustas lähemalt eskiislahendust ning sellel nähtavate konstruktsioonide ehitustööde mahtu.

Kogu projekteerimisala on arheoloogiliselt tundlik piirkond, kus kõik arheoloogilise kultuurikihiga alad ei ole riikliku kaitse all. Sellest tulenevalt on projekteerimise faasis (soovitavalt võimalikult varases etapis) mõistlik alal läbi viia arheoloogiline uuring, mille eesmärk on välja selgitada, millistel aladel arheoloogilist kultuurikihti esineb ning rakendada leevendavaid meetmeid selle säilimise tagamiseks või läbi uurimiseks.

Muinsuskaitseamet soovib arheoloogilise uuringu läbi viia kolmes etapis:

1. I etapp (arhiiviuuring), et välja selgitada mitte kaitse all oleva arheoloogiapärandi esinemine, võtta kokku senised uurimistulemused ning määratleda tegevuskava II etapis;
2. II etapp (maastikuleire/eeluuring) näeb ette hindamist, kas ehitustööde alal võib esineda arheoloogilist kultuurikihti ja I etapil tuvastatud muististe kontrolli maastikul. Sisuliselt on tegu arheoloogiliste eeluuringutega, mille tulemuste alusel saab hinnata edasiste uuringute vajadust, mahtu, metoodikat ja maksumust ning seda, kuhu oleks mõistlik rajatised planeerida, et kahju arheoloogiapärandile, sh väljakaevamistega seotud kulu, oleks minimaalne;
3. III etapp näeb ette uuringuid (meetodiks arheoloogiline jälgimine, vajadusel arheoloogilised kaevamised) paikades, kus II etapi ehk eeluuringu tulemustel leidub või võib leiduda arheoloogiline kultuurikiht. III etapp on vajalik vaid siis, kui planeering otsustatakse alal täide viia.

Kolmeetapiline arheoloogiline uuring aitab suurte planeeringute käigus minimeerida võimalust, et arheoloogiline kultuurikiht ilmneb alles kaeve- või ehitustööde käigus, mis põhjustab töodes seisakuid ja ette planeerimata kulusid. Etapid I (arhiiviuuringud) ja II (leire/eeluuringud) aitavad teha kindlaks kavandatava planeeringu alale jääva seni teadmata arheoloogiapärandi ning leida võimalused, kuidas mõju sellele oleks minimaalne. Üheks võimaluseks on arheoloogilise kultuurikihi läbi uurimine, st ehitustööde käigus tuleb arvestada täiendava arheoloogilise uuringu (kaevetööde arheoloogiline jälgimine või arheoloogiline kaevamine)

vajaduse ja kuluga. Väärtuslike arheoloogiliste kihtide ja struktuuride puhul tuleb kindlasti arvestada ka vajadusega tagada nende säilimine puutumata kujul (nt ehitiste asukohad kavandada teise kohta). Samuti pooldab amet arheoloogiapärandi eksponeerimist nagu seda on tehtud nt Tallinna ringtee T5 kinnistul, kus asulakoha elemente on rekonstrueeritud (nn arheoloogiapark). Soovitame arheoloogiapargi säilitamist kas olemasolevas kohas või uue projektilahenduse raames mõnes teises kohas.

Muinsuskaitseamet on valmis aitama uuringumeetodi detailsema täpsustamise ja hanke tingimuste sõnastamisega. Hanke tingimustesse tuleb mh märkida, et väliuuring tuleb läbi viia ajal, mil taimestik ei ole liiga suur, et uuringut takistada. Samuti märkida, et kuigi I etapi aruande kooskõlastamine ametiga ei ole kohustuslik, soovitame selle hanke tingimustesse märkida, kuna sellisel juhul on võimalik järgmiste etappide töid selgemalt määratleda ning tagada ka parem tööde kvaliteet.

Lugupidamisega

Krista Karro
ajalooliste pühapaikade ja arheoloogia nõunik
Muinsuskaitseamet
5365 7848
krista.karro@muinsuskaitseamet.ee